

Полінкевич О.М.
Д.е.н., професор
Східноєвропейський національний університет ім.
Лесі Українки, м. Луцьк

МЕТОДИЧНІ ПІДХОДИ ДО ОЦІНЮВАННЯ ЕКОНОМІЧНОЇ БЕЗПЕКИ ПІДПРИЄМСТВА

Кількісний рівень економічної безпеки підприємства можна оцінити за такими підходами [2]: ресурсно-функціональний, індикаторний (пороговий), підхід на основі теорії економічних ризиків, програмно-цільовий (комплексний).

Індикаторний підхід передбачає встановлення рівня економічної безпеки через порівняння показників діяльності підприємства з визначеними індикаторами, що є шротовими значеннями окреслених показників і визначають певний рівень безпеки. В економічній літературі поширена інша назва цього підходу «шротовий підхід». За нього можна охарактеризувати явище як: безпечно або небезпечно, кризовий, критичний, передкризовий нормальний стан економічної безпеки підприємства. Недолік підходу полягає у тому, що при наближеному визначенні значень індикаторів помилково буде обрахований рівень економічної безпеки [3].

Ресурсно-функціональний підхід визначає рівень економічної безпеки через ефективність використання ресурсів суб'єкта господарювання. Підприємство описує комплекс заходів щодо подолання загроз і за кожним напрямом аналізує економічний ефект. Використання цього підходу до оцінювання рівня економічної безпеки підприємства передбачає аналіз стану фінансово-господарської діяльності суб'єкта. Часто обчислюють значення за функціональними складовими (табл. 1). Відповідно до цього рівень економічної безпеки визначають при порівнянні з аналогічними рівнями за декілька періодів, тобто в динаміці.

Таблиця 1

Карта функціонального аналізу економічної безпеки підприємства [1]

Функціональні складові економічної безпеки	Негативні впливи						Заходи здійснення для усунення негативних наслідків		Одержаний ефект або відвернена шкода	Ефективність здійснених заходів 10/(5+9)	Можливі негативні впливи		Пропоновані заходи для усунення можливих негативних впливів		
	Очікувані		Реалізовані		Відвернені		назва	Витрати на реалізацію			Назва	Розмір шкоди	назва	витрати	Виконавець
	назва	Розмір шкоди	назва	Розмір шкоди	Назва	Розмір шкоди									

Програмно-цільовий підхід ґрунтується на інтегруванні показників, за допомогою яких визначають рівень економічної безпеки підприємства. Іншою назвою цього підходу є «комплексний». При використанні цього підходу приділяють увагу відбору показників та методів їх інтегрування. Існують складності при визначенні коефіцієнтів значимості через експертне оцінювання.

Економічний зміст підходу на основі теорії економічних ризиків полягає у ідентифікації загроз підприємству та визначається збиток. Збиток порівнюється з прибутком, доходом та майном. Такий підхід є вузьким, порівно з іншими підходами.

Список використаних джерел:

1. Економічна безпека підприємства : навч. посібник / укл. Н. П. Сисоліна. – Кіровоград : КНТУ, 2014. – 226 с.
2. Клопов І.О. Управління економічною безпекою промислового підприємства / І.О. Клопов [Електронний ресурс]. – Режим доступу: [http : //www.nbuv.gov.ua/portal/Natural/Vziui/eco/2011_1/043-52.pdf](http://www.nbuv.gov.ua/portal/Natural/Vziui/eco/2011_1/043-52.pdf).
3. Чешук В.О. Суть та значення економічної безпеки підприємств у новій економіці / В.О. Чешук, О.М. Полінкевич // Економічний часопис Східноєвропейського національного університету імені Лесі Українки. – 2017. № 3. – С. 20–24.